

Ekoloji Örgütleri Heyeti Bilgi Notu 3-6 Şubat 2024

6 Şubat 2023'te Pazarcık merkezli depremlerin yıldönümü vesilesiyle anmalara katılmak, birinci yıl raporunu sunmak ve yerel oluşumlarla görüşmek üzere Ekoloji Birliği ve İklim Adaleti Koalisyonu heyeti Hatay'a gitti.

Bu rapor; bölgede çalışma ve analizler yapan ekolojistler tarafından depremden etkilenenlerin ve/veya dayanışma için bölgeye gidenlerin sözlerini, sahadaki tespitleri ve dayanışma önerilerini içerecek şekilde program akışına göre hazırlandı.

3 Şubat 2024

1) Dikmece Direnişi Ziyareti

Görüşme Detayı: 3 Şubat günü, Dikmece'de tarım alanları ve zeytinlikleri acele kamulaştırmayla imara açılan ve TOKİ konutları yapılmaya başlanan, yaşam alanlarına müdahale edilen yerel halkı dinlemek, son durumu öğrenmek, haklı direnişlerini desteklemek ve birlikte neler yapabileceğimizi konuşmak ve tartışmak amacıyla Dikmece Köyü'nü ziyaret ettik.

“Depremiñ yükü Dikmece’ye yıkılıyor. Dikmece çok özel bir yer. Zeytinlerimiz var, gelip zeytin ağaçlarını çıkarıp yerine TOKİ yapmak, beton dökmek; bu nasıl bir talandır, nasıl bir zihniyettir?”

-Meryem Kutlu

Dikmece’de Ne Oldu?

Köylüler depremzedelere TOKİ yapılacağı haberini ilk televizyondan duydular, evlerin dağın eteklerine yapılacağı söylendi. Hatta köye hizmet gelecek diye sevindiler. Fakat daha sonra SMS ile tapulu arazilerine ve zeytinliklerine el konulduğunu öğrendiler. Kamulaştırma haberleriyle birlikte direniş ilk olarak 5-6 kişinin toplanmasıyla başladı. Muhtar toplantıları engellemeye çalıştı. Nisan’dan itibaren 2 halk toplantısı sonrası 22 Mayıs’ta büyük yürüyüş yapıldı. Serinyol’dan gelen destekle direniş büyüdü. Akbelen’deki direnişle aynı günde jandarmanın copla, biber gazıyla saldırısı Dikmece’deki direniş de resmen başlatmış oldu. Ardından meclis ziyareti ve toplu dava açılması takip etti. İklim Adaleti Koalisyonu ve diğer örgütler köyü ziyaret ettiler. Buna paralel olarak köy içinde direniş kırmak için kamulaştırma karşılığı hesaplara yatırılan para bilgileri SMS’le iletildi.

Başlangıçta tüm köylüler bir arada idiler. Ancak tehditler, para ödemeleri, ikna yöntemleriyle direniş kırılmaya çalışılıyor. Dikmece direniş; 7’den 70’e mecliste, sokakta, tarlalarda devam ediyor.

Şu anki Durum:

Dikmeceliler depremin tüm yükünü üzerlerinde hissediyorlar. Halk arasında, Gülderen, Toygarlı, Serinyol’a kadar Arap Alevi halkı oldukları için topraklarından göçe zorlandıkları kanaati yaygın. Tarım alanlarında inşaatlar artarak devam ediyor. Evlerin arasındaki zeytin ağaçları kırılıyor, götürülüyor. Bazı evler istimlak ediliyor. Kamulaştırma evleri de kapsıyor. Dikmeceliler, geçim kaynağı olan zeytinliklerinin yerlerine yükselen TOKİ konutlarının büyük yıkıma yol açacağından endişeleniyorlar.

Kamulaştırmalarda hiçbir şeffaflık yok, kamulaştırma alanları genişletirken köy halkına hiçbir bilgi verilmiyor. Köy halkı tek muhatap olarak jandarma ile karşı karşıya kalmak zorunda bırakılmış: “Ya istimlakları kabul edersiniz ya da tüm taşınmazlarınız elinizden alınır, “ tehdidine maruz kalıyorlar. Sadece bir kere Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakan Yardımcı ve Hatay Valisi görüşme için köye gelmiş ancak muhtar halkın konuşmasını engellemiş. Dikmeceliler, muhtarın mücadelenin başından bu yana jandarmanın ve şirketin yanında olup köye ise sırt çevirdiğini ifade ediyorlar.

Dikmece’nin üç mahallesinden biri olan **Kuyucak**’ta deprem öncesi zeminin kötü olması nedeniyle köylülere imar izni verilmemişken şimdi tüm itirazlara rağmen aynı bölgedeki tarım arazilerinde TOKİ blokları yükseliyor. Halk meşru mücadelesinde derdini anlatacak kimse bulamıyor.

Yollar iş makinelerinin yoğun kullanımı sebebiyle bozuk olduğu için ulaşımda büyük zorluklar var: Bu durumdan en çok çocuklar okula gidip gelirken çok zorlanıyorlar. Servisler ara yollara girmiyor. Köy yolu 1 km daraltılmış durumda.

Hukuksal m¼cadele:

Dikmecelilerin acele kamulaştırma ile hazineye devredilen tarlaları ve zeytinlikleri için açtıkları davada iki kez verilen y¼r¼tmeyi durdurma kararlarının kaldırılmasıyla TOKİ inşaatlarının yapımı b¼y¼k bir hızla s¼r¼yor. Dava s¼reci, Dikmecelilerin hak arayışları devam ediyor.

Arap alevi halklarının g¼e zorlandığı gerekçesiyle AİHM'ine doğrudan başvuru hakkı için aralarında Dikmecelilerin de olduğu d¼rt y¼z kişi AİHM'ine toplu dilekçe verdi, dilekçe ile ilgili gelişmeler olumlu y¼nde ilerliyor.

Diğer usuls¼zl¼kler:

Toplantıya katılanlar, deprem sonrasında konteyner alanlarında kalanların k¼y n¼fusuna kaydedilerek řu anki muhtar için seçmen oluşturulmaya çalışıldığını ve seçmen listesine k¼yden olmayan 300-400 kişinin eklendiğini belirttiler.

Su Sorunu:Su varlıklarında hijyen sorunu var: Nehirden akan çamurlu su k¼ye, temiz artezyen suları TOKİ'ye veriliyor. Kirli su numuneleri g¼nderildi ancak toplantıya katılanlardan alınan bilgiye g¼re HATSU'dan yanıt alınamadı. řu an k¼ydeki suyun hortumlarından b¼cekler ve yılanlar çıktığı s¼ylendi.

L¼tf¼ Savař'ın yakınına ait olduğu iddia edilen bir tarlanın, kamulaştırılmasın diye konteyner alanına d¼n¼řt¼r¼lm¼ř durumda. Bizim de g¼zlemlediđimiz ¼zere burada yaşayan kimse yok.

Ne Yapabiliriz?

- Ekoloji örgütleri, Dikmece'den gelecek güncel ve düzenli bilgileri basında, sosyal medyada duyurabilirler. Gündemde tutmak önemli.
- Kamulaştırmanın iptali için beklenen karara yönelik 'kamulaştırmayı iptal et' talebini yaygınlaştırabilirler.
- Sürmekte olan dava, ekoloji örgütlerince takip edilen davalara dahil edilmeli.

2) Üretici Kadın Kooperatifleri görüşmesi

Görüşme Detayı: 3 Şubat'ta ikinci ziyaretimiz Defne, Dursunlu Evi'nde kadın kooperatifleriyle oldu. Toplantıda geçtiğimiz sene üretici kadın kooperatiflerine yapılan ziyaret aktarıldı. Birlikte olmanın ihtiyacı üzerine vurgu yapıldı.

Görüşmeye katılanlar: kooperatifler, girişimler, gönüllüler, kurumlar

- Defne Ağacı Kadın Kooperatifi
- Rimmen Kooperatifi
- Akdeniz Kadın Kooperatifi
- Soteria Kadın Kooperatifi Girişimi
- Hatay Üreten Eller Kadın Girişim Kooperatifi
- Bireysel katılımcı Antakya Anneleri
- KEDEV

Rimmen Kadın Kooperatifi: Hülya Uygun

Hatay Deprem Dayanışma olarak başlamışlar. Daha sonra üretim ve istihdam sürecini başlatmak, kadınların bir arada olmasını sağlamak için Samandağ'da kooperatif kuruluşunu gerçekleştirmişler. Kooperatif olarak, nar ekşisi, salça, zeytin, domates konservesi üretmişler. Tekstil ve halı dokumacılığı konusunda eğitimler almışlar. Tekstil atölyelerinde çeşitli kurum ve meslek odalarına önlük, çanta gibi tekstil ürünleri üretmeye başlamışlar. Atölye kuruluş alanı ve Sermaye eksikliği sebebiyle üretimde aksaklıklar yaşamışlar. Belediyelerden üretim alanı sağlanması konusunda sıkıntıları var, destek bekliyorlar.

Akdeniz Kadın Kooperatifi: Av. Nurhak Kar - Kurucu

Ata tohumu destekli bir proje başlatmak için Hatay'da avukatlık yapmaya başlıyor. Antakya tarım alanlarında kullanılan pestisit kullanımının çok yoğun olduğu vurgunu yaptı. Yadigar

tohum ve temiz tarım üretimi üzerinde konuşuldu. Ayrıca unutulmaya yüz tutmuş el işlerini ön planda tutan bir çalışmaya başlamışlar. Depremden sonra ise 42 gönüllü kadın ile “acil durumlarda ne yapılır” eğitimi almışlar. Bu tarz eğitimlerin deprem bölgesinde verilmesi gerektiğini vurguladı. Bitki tanıma yürüyüşleri ve endemik bitki tanıtma etkinliği planlamak istiyorlar.

KEDV (Kadın Emeğini Destekleme Vakfı): Vera Didem Piyon

Üretilen ürünlerin üretim standardına uygun olması için üretim ve ambalajlama yönetmeliğine uygun eğitimin şart olduğunu belirtti. Şartnameye uymayan üreticilerin olduğunu, bunun olumsuz sonuçlara sebebiyet verdiğini vurguladı. Şartname kurallarına uymayan ürünlerin kooperatiflere iade edileceğini, bu durumun maddi manevi kayıplara sebep olacağını belirtti.

Defne Ağacı Kadın Kooperatifi: Türkan Süner

Depremde çok ciddi maddi kayıp yaşadıklarını belirtti. Sıfırdan başladıkları için eksikleri olduğunu ve desteğe ihtiyaçları olduğunu dile getirdi. Kooperatif olarak gıda üretimi ile ilgili sürece dahil olmuşlar. Salça, reçel, turşu gibi ürünler üretip satmışlar.

Soteria Kadın Kooperatifi: Badiya Galioğlu

Mozaik sanatı üzerine bir kooperatif; pazar alanı yaratılması, zarar gören mekanların yeniden yapılandırılması için desteğe ihtiyacı olduğunu belirtti.

Antakya Anneleri: Vildan Mullaoğlu

Yardımlaşma koordinasyonu sağlamak için sosyal medya destekli çalışıyor. #Bendensana hashtag çalışması ile ihtiyaç fazlası ürünleri, ihtiyacı olanlara ulaştırmaya çalışıyor. Kişiler arasında diyalog oluşturup bağlantı kuruyor. SMA hastası bir bebek için para toplanmasında öncülük etmiş, canlı yayın desteği sağlamış.

Zeynep Gülbol: Yakma resim sanatı ile ilgili çalışmalar yapıyor. Öğrencilere yönelik atölye çalışmaları yapmak, sanatı öğretmek, yöresel sanatın devam etmesini istiyor.

İsmail Gün: Serinyol'dan katılan rehber öğretmen. Kadınları destekleyen, kadın merkezli çalışmalar için bağlantı kurmak istiyor. Büyükdalyan Mahallesi'nde bir vakıftan hibe edilen bir konteynırda seramik çalışması yapıyorlar. Ata Tohum Takası Derneği ile ortak çalışma yürüyorlar. Tarım üretimde pestisit kullanımını azaltacak zehirsiz tarım projelerinde uzmanlardan alacakları eğitimlerde aktif rol almak istiyorlar.

Gökhan Şahin(Belgeselci/Fotoğraf sanatçısı): Antakya'da kurulan kadın kooperatifleriyle ilgili belgesel çekmek istiyor. Bu konudaki düşüncesi toplantıya katılan kadın kooperatiflerinden, kooperatif girişimlerinden destek aldı.

3) Moloz Döküm Sahaları Ziyareti

Ekibin bir kısmı kadın kooperatifleri ile görüşürken bir kısmı da Koçören ve Narlıca'daki moloz döküm sahalarını ziyaret etti.

Gözlemler: İki alanda da beton demir ayrıştırma çalışmalarının neredeyse sona erdiğini, düzleme çalışmalarının başladığını gözlemledik. Zeytinliklerin üzerine enkazların döküldüğünü tespit ettik. Koçören'de konuştuğumuz yerel halk, zeytinliklerin satın alındığını belirtti.

İki alanda da ikazlara rağmen, yerleşim yerlerinin, tarım alanlarının yakınlarına, zeytinliklerin üzerine döküm yapıldığını, ekokırımın devam ettiğini gözlemledik.

Hem enkaz çalışma alanlarında hem kamyonlarla taşınma esnasında hem de döküm sahalarında gerekli önlemlerin alınmaması havaya, toprağa asbest ve diğer tehlikeli kimyasal maddelerin karışmasına neden oldu. TTB'nin de aralarında olduğu emek-meslek ve çevre örgütlerinin, Hatay'da moloz döküm alanlarıyla ilgili açtığı dava dilekçesinde ayrıştırılmamış atıkların 85 bin toksik madde içerdiği bilgisi yer almakta. Ayrıca çalışanların çalışma güvenliğinin sağlanması ve bölge halkının da oradan uzaklaştırılması gerekiyordu. Tüm süreç baştan sonra hatalı yönetildi.

Enkaz kaldırma işlemleri, yasa ve yönetmeliklere göre yapılmalıydı. Enkaz kaldırma çalışmaları bu kadar hoyrat bir acelecilikle yapılmamalıydı. Yerinde ayrıştırılma yapılması gerekiyordu.

Önemli Not: Yerinde ayrıştırma konusuna valiliğin ve bakanlığın yaptığı gibi tamamen ekonomik boyutuyla, demirin betondan ayrıştırılması olarak bakmıyoruz. Başta asbest olmak üzere tüm kimyasalların tespiti, yerinde ayrılması, ayırım yapılırken önce püskürtmeli sulama yapılması, enkaz alanlarının da boşaltılması gerekiyordu.

4 Şubat 2024

4) Hatay Deprem Dayanışması (HDD)

4 Şubat günü, Hatay Deprem Dayanışma ile görüştük. 1 yılda neler “yapıldığı/yapılmadığını”, ihtiyaçları, birlikte neler yapabileceğimizi konuştuk.

“Biz Antakyalılar olarak yaşayacağımız, ileride yaşamaya devam edeceğimiz şehrin nasıl bir şehir olacağını bilmek istiyoruz. Hatta bilmek yetmez, bununla ilgili söz hakkı istiyoruz.”

-Mert Aslanyürek

HDD'nin Faaliyetleri:

1 yıldır kentin depremden başka bir gündemi yok. Hükümet, Hatay'da dernekleşmeyi engellediği için derneği Adana'da kurduklarını ifade etiler: Antakya, Defne ve Samandağ'da faaliyette. HDD, gönüllülük esasına göre çalışıyor, suçlu olmayan herkesle işbirliği içinde. Karaçay'da molozlara karşı, Dikmece'de yerel halkla dayanışmada yer alıyor. TODAP'la ortak paneller yapıldı. TTB ve SES'le yoğun çalışıldı. Çocuk faaliyet çadırları, tandırlar, askıda fide (100.000'e yakın fidan halka dağıtıldı) kampanyası sayabileceğimiz faaliyetlerinden.

Diğer dayanışma örgütleriyle daha çok karşılıklı ihtiyaçlar üzerinden temas kuruluyor. Belediyelerle de temaslar var. Ancak belediyelerin geri dönüşleri çok geç oluyor ve HDD'nin taleplerini karşılamıyor.

İktidarın tek ilkesinin para ve rant üzerine kurulu olduğunu, imkan olmasına rağmen yeni okullar yapılmadığını, Erdoğan'ın Hatay'daki konuşmasında oy yoksa hizmet vermeyeceklerini ima ederek Hatay halkını tehdit ettiğini belirttiler. "Ölü sayısını bile hâlâ bilmiyoruz, katillerimize oy vermek istemiyoruz" dediler.

Deprem 1.yılında Hatay'ın başlıca sorunlarını şöyle ifade ettiler:

1. yılın sonunda kentte düzelme yok, tam tersine sorunların derinleştiği görülüyor. Özellikle "1 sene oldu, bir şeyler değişmiştir" algısının yıkılması gerekiyor. "Karşımızda örgütlü bir kötülük olduğunu görmemiz lazım" dediler.

- Kentte **ulaşım** halen büyük problem, yollar bozuk, toplu taşıma imkanları çok kısıtlı. Eğitim için farklı ilçelere gitmek zorunda olan öğrenciler çok zorlanıyorlar.
- **Eğitimde** ciddi oranda okul eksikliği var. En uç örneklerde bir tanesi, Osman Ötügen Anadolu Lisesi'nin İskenderun'da gemiye taşınması, yatılı eğitim veriliyor. Bu, mücadele eden yerel halka karşı bilinçli bir strateji.
- **Barınma:** Halkın ihtiyacı 350.000 konut iken kurayla dağıtılan, 1.000 konutun biraz üzerinde! Konteyner alanlarında yaşantı şeffaf değil, insani barınma şartlarını karşılamıyor. İnsanlar dipdibe kalıyorlar, konteynerlar yağmurda su alıyor, düş almak büyük sorun, çadırdan pek farklı yok. Geçim kaynakları olan 3.000 TL'lik kira yardımının kesilmesini, mahallesini ve komşularını bırakmak istemeyenler çadırdaki kalmaya devam ediyorlar. Elektrik tesisatları yeterli değil, yangın çıkıyor.
- **Kadınların sorunları:** Tacizlerde ve ev içi şiddette artış gözleniyor. Ekonomik sorunlara kadınlar için psikolojik şiddet de eklendi. Barınma ihtiyacı devlet tarafından gereğince karşılanmadığı için çocuk bakımına ek olarak yaşlı bakımını da kadınlar üstlenmek zorunda kaldı. Bu nedenle kadınlar üzerindeki sorumluluk ve baskı artmış durumda. HDD, kadınlar için üretim atölyesi kurdu. Kalıcı üretim mekanlarını da kurmaya çalışıyorlar. Samandağ'da gıda, tekstil; Defne'de dokuma, sabun atölyesi kurma çabaları devam ediyor.
- **Çocukların sorunları:** Deprem sonrası travmalara bağlı olarak dikkat eksikliği ve bilgilerinde 2 seneye yakın gerileme, yalnız kalmaya bağlı sosyalleşme eksikliği gözleniyor. Eğitim alanları çocukların sosyalleşmesi için iyi bir ortam sağlıyor. Çocuklara eğitim veren öğretmenlerin istihdam edilmeleri de önemli. Gönüllülük düzenli değil. Yerelden ders verenlerin katkıları uzun süreli olmuyor. Sürekliliğin sağlanmaması önemli bir sorun.
- **Enkaz kaldırma- yıkıntı atıklarını depolama:** Yıkılan ve ağır hasarlı binaların çoğunun enkazları usulsüz şekilde kaldırıldı. Ancak bina temellerinin kaldırılması uzun zaman alacak, daha oradan çıkacak olan molozlar da var.
- **Gönüllülerin ihtiyaçları:** Dernekte çalışan gönüllüler de depremi yaşadılar, gündelik hayatlarında büyük zorluklarla mücadele ediyorlar. Psikolojik zorluklar yaşıyorlar. Gönüllülerin ihtiyaçları karşılanmalı, önlerindeki engeller kaldırılmalı ki desteğe devam edebilsinler. Onların da geçim sorunu var. Öğretmenlerin her gün getirilip götürülmesi ihtiyacı da yaşanan sorunlar arasında. Altyapı ve ulaşım sorunları, devam eden yas hali, halkın hukuki mücadele için adliyelere gitmesini bile engelleyebiliyor.

Ekoloji heyetinin Hatay'a destek için önerileri:

- Yardım bütçesi şeffaf harcanmıyor, hangi miktarın nerelere harcandığını sorgulamalıyız.
- Tüm Türkiye'den deprem bölgesine yönelik dilekçelerle mahkemeleri kilitleyebiliriz.
- Hukukun işlemesi için kamu baskısını artırmaya çalışabiliriz.
- Tekstil ve el sanatları atölyesinde kadınlar öğrenme etabındalar. Ürettikleri ürünleri satmaları için yardımcı olabiliriz.
- Halen ihtiyaç varsa askıda fide kampanyasına destek olabiliriz.
- Sınıf öğretmenlerine, okul öncesi eğitimcilerle ihtiyaç var. İş ortaklığı veya gönüllülük bazında deprem dışı illerden Hatay'a nasıl eğitim bulabileceğimizi araştırabiliriz. Ayrıca 15'er günlük farklı eğitim gruplarının da Hatay'a gelmeleri için temaslarda bulunabiliriz.
- HDD'nin ihtiyaçları için düzenli katkı yolları bulabiliriz.
- Kooperatif ürünlerinin liste-fiyatlarını alıp kooperatiften siparişleri yaygınlaştırabiliriz.

5) Karaçay Koordinasyonu

4 Şubat günü, Hatay Deprem Dayanışma'dan sonra Karaçay Koordinasyonu ile görüşerek gerçekleştirdikleri faaliyetleri ve yaşanan sorunları dinledik.

Karaçay koordinasyon, Bedii Sabuncu Lisesi'nde yardım faaliyetleriyle başladı. Eğitim alanındaki çalışmalarla verdiği desteğin kapsamını git gide genişletti. Şu an 60 civarı gönüllü ile devam ediyor.

Karaçay'daki eğitim alanında gerçekleştirilen faaliyetler:

Sinema, resim, heykel atölyeleri, bilişim grubunun atölyesi, basketbol sahasında spor faaliyetleri, psikososyal terapi grubu, kütüphane, oyun salonu (satranç ve diğer oyunlar), 50 kişilik bir sinema salonunda film gösterileri. Bunlara ek olarak tıbbi-aromatik bitkilere yönelik tarım atölyesi ve kendi evini yapma eğitimlerinin verileceği yapı atölyesi başlayacak. Futbol kursu açılacak. Üniversite hazırlık kurslarına devam edilecek. Eğitim merkezinin kalıcı olması planlanıyor. Bu seneki planlar özellikle organizasyonu sağlamlaştırmaya yönelik. Ayrıca kadınlara yönelik atölyeleri de var.

Sorunlar:

- Çok ciddi bir ulaşım sorunu var.
- Ekoloji faaliyetleri (molozlarla mücadele..) üzerinde ciddi baskı var. Bu nedenle Hatay Ekoloji Platformu'nun çalışmaları yavaşladı.
- İstimlaklar ve rezerv alan ciddi sorunlar olarak önümüzde duruyor.
- Çocukların önemli psikolojik sorunları var.
- Yıkıntı atıkları döküm sahaları sayısı Hatay genelinde 38'e çıkmış durumda. Uzunbağ, Narlıca ve Samandağ Deniz Stadyumu moloz depolama alanlarında döküm ve ayrıştırma devam ediyor. Depremi hemen sonrasında olduğu gibi halen ayrıştırma sadece demir ve diğer ticari metaller için yapılıyor. Asbest ve diğer kimyasallar için ayrıştırma yapılmıyor. Usulsüz enkaz kaldırma-moloz depolamaya yönelik verilen suç duyuruları kısa süre önce usulsüz uygulama olmadığına dair bir kararla düşürüldü. Öte yandan yönetmeliklere uygun yapılmayan enkaz kaldırma-moloz döküm faaliyetleri nedeniyle solunum yetmezliğine bağlı hastalıklarda artış var ama bunlar raporlara yansıtılmıyor.
- Ciddi oranda su sıkıntısı yaşanıyor. İçme suyu tankerle geliyor. HATSU'dan seffaf bilgi alınması önemi. Şebeke suyunun içilebilir olduğu beyan edilmişti. Ancak analizi yapılan su numunelerinin kirli oldukları belirlendi.

Yapılacaklar:

TMMOB ve TTB ile görüşerek su numunesi aldırıp, temizlik kontrolü üzerinden HATSU'dan gerekli önlemlere yönelik talepte bulunulacak.

6) Mileyha Kuş Cenneti

“Mileyha'nın yok edilmesine karşı tepki gösterdik, göstermeye de devam ediyoruz. Şimdi ise molozları ayıklamaya başladılar. İnşaat enkazlarındaki demiri tekrar piyasaya sürmek için ayıklayıp götürüyorlar, moloz yine burada kalıyor. Meslek odaları, çevre örgütleri ve

yurttaşlar duruma itiraz etse de inşaat molozlarının buraya dökülmesini engellemeye gücümüz yetmedi.”

-Mevlüt Oruç

Karaçay Koordinasyonu ile görüşmenin ardından, moloz döküm sahasına dönüştürülen Mileyha Kuş Cenneti'ne giderek, basın açıklamamızı yaptık, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Orman Bakanlığı, Doğa Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve yerel yönetimlerden bu alanın bilimsel yöntemlerle hazırlanan yönetim planlarına uygun olarak tam koruma altına alınması için üzerine düşen görevleri yerine getirmelerini talep ettik. Samandağ Çevre Koruma ve Turizm Derneği Başkanı Mişel Atik'ten son duruma dair bilgileri aldık.

Basın açıklamasına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

7) Deprem 1. Yılı Raporu - Basın Açıklaması

5 Şubat Pazartesi günü, depremin üzerinden geçen bir yılda karşı karşıya kalınan ekolojik tahribat sürecine dair ayrıntılı bilgileri ve tespitleri içeren raporumuzu HASYAD'da basın ve kamuoyu ile paylaştık. Ardından Gökhan Şahin'in "Antakya Hüzün ve Umudun Kenti" başlıklı belgesini izledik.

Basın açıklamasına [buradan](#), rapora [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Saha ziyaretlerimizi ve raporumuzu göz önünde bulundurarak “Mevcut durum ve sorunlar, ne yapabiliriz, nereden başlamalıyız, devamlılığı için nasıl ilerleriz?” başlıklarını tartışmak ve çözüm üretmek için 5 masaya ayrılarak çalışma grupları düzenledik. Masaların konularına ve çıktılarına linklerden ulaşabilirsiniz.

1. [Ekolojik yıkımlar: Moloz, yeni Ekolojik yıkım projeleri, rezerv alanları](#)
2. [Kadın, çocuk, dayanışma ağları, hayvanlar](#)
3. [Göçler, göçmenler](#)
4. [Altyapı: İçme suyu, kanalizasyon, konteyner kentler, çadırlar \(barınma mekanları\), TOKİ'ler.](#)
5. [İstihdam: İş alanları, tarım ve hayvancılık](#)

6 Şubat 2024

8) 6 Şubat Platformu'nun Eylemlerine Katılım

04.17: Yunus Emre Parkı'nda gerekleŒen anma etkinliği

15.00: Maksim Parkı'nda başlayıp Saray Caddesi'ne yürüyüş

Genel Önerilerimiz:

Ekoloji örgütlerinin yapabilecekleri:

- o Dikmece'nin yaşadıkları gündemleştirilebilir, destekler organize edilebilir. Kamulaştırmanın iptali için beklenen mahkeme karara yönelik 'kamulaştırmayı iptal et' talebi yaygınlaştırılabilir.
- o Yerelde üretimi sağlayan Tekstil ve El sanatları atölyesindeki kadınlarla dayanışmayı güçlendirmek adına tişört, çanta, yelek vb baskı ihtiyaçları için işbirliği yapılabilir.
- o Sadece Hatay özelinde değil tüm deprem illerinde toparlanma daha yıllar alacak. Bu nedenle gönüllüler yerellerdeki dayanışma örgütleri ile temasa geçerek uygun oldukları zamanlarda bölgeye desteğe gidilebilir.
- o Çocuklara yönelik eğitimlerin, kadınlara ve gönüllülere psikolojik destek için uzmanların 2-3'er hafta süreyle bölgeye gitmeleri organize edilebilir.
- o Geçen 1 yıllık süre zarfında deprem sonrası hatalı uygulamalar, bunların sonuçları, neler yapılması gerektiği üzerine bilgi, tecrübe ve birikimimizi yaklaşan İstanbul depremine hazırlık için pratiğe dökmeye çalışabiliriz. Bunun için valilik ve bakanlıklara dilekçeler vererek, eylem ve basın açıklamaları yaparak asbest ve zararlı kimyasal tespitlerini, enkazların nasıl kaldırılacağını, moloz döküm sahalarının nereleri olduğunu, deprem sonrası toplanma alanlarını sorgulayabilir, bunlar üzerinden kamuoyu oluşturabiliriz.
- o Asbestin ve moloz döküm sahalarının sağlık ve çevre etkisi üzerine bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir.
- o Barınma politikalarının değiştirilmesi talebiyle TBMM'de görüşmeler yapılabilir.
- o Askıda fide kampanyaları genişletilebilir.
- o Bölgede bunca elektrik kesintisi varken aynı anda çok sayıda da güneş enerji santrali projesinin yarattığı rant ve bu yatırımların ihtiyaç için yapılmadığı gündeme getirilebilir.

Hak temelli örgütlerin, meslek kurumlarının ve aktivistlerin işbirliği ile yapılabilecekler:

- o Deprem bölgesindeki tüm hukuksuz işlemlere yönelik mahkemelere yoğun başvurular yapılabilir. Hukukun işlemesi için kamu baskısını artırılabilir..
- o İş ortaklığı veya gönüllülük bazında deprem dışı illerde Hatay'ın özellikle sınıf öğretmenleri ve okul öncesi eğitimcileri ihtiyacı karşılanabilir.
- o Dayanışma derneklerine düzenli bağışlar yapılması sağlanabilir.
- o Kooperatif ürünlerinin satılabilmesi ve dayanışmanın geliştirilebilmesi için kooperatiflerden siparişler yaygınlaştırılabilir.
- o Meslek örgütleri su numunesi üzerinden yapılacak temizlik kontrolü üzerinden HATSU'dan gerekli önlemlere yönelik talepte bulunabilir. Mileyha Sulak Alanı'nda düzenli su kontrolleri yapılabilir. Aynı çalışma hava kirliliği için de yapılabilir.
- o Onarıcı tarım çözümlerinin getirilmesi (ağır metalleri tutan bitkilerin ekilmesi gibi) farkındalık çalışmaları ve destekleyici faaliyetler yapılabilir.
- o Madenlerin tarımsal verimlilik ve halk sağlığı üzerindeki etkisi üzerine bir raporlama çalışması gerçekleştirilebilir.
- o Yaşlı ölümleri, solunum yolu hastalıkları, enkaz ve moloz döküm sahalarında çalışan işçilerin sağlık durumları hakkında raporlama çalışmaları yapılabilir.
- o Sağlık sorunlarını ve ölümleri dile getiren sağlıkçıların karşılaştıkları sürgün, baskı vb durumlara karşı dayanışma ağları örülebilir.
- o Endüstriyel bulaşık makineleri kurulabilir.

- o Arıtma cihazlarının bakımı düzenli olarak yaptırılabilir, bunun düzenli bir şekilde takibi ve şeffaf bir şekilde raporlanması talep edilebilir.
- o Son zamanlarda artan astım rahatsızlıklarının araştırılması üzerine çalışmalar yapılabilir.
- o Mahalle örgütlenmeleri kurulabilir. Tüm şehirlerde. Mahalle Afet Gönüllüleri'ne katılımlar sağlanabilir.
- o Elektrik kesintilerine karşı konteynerlerin üstüne güneş paneli konulması, çatılarının yağmur geçirmemesi için geliştirilmesi, asma dikmek vb gibi yazın sıcak, kışın ise serin olmamasına yönelik gibi bir dizi uygulama hayata geçirilebilir.
- o Tüm deprem bölgesinde toplu taşımanın, su ve sağlık hakkının ücretsiz olmasını talep eden kampanyalar yaygınlaştırılabilir.
- o Disiplinli pazar yaratmak için marketlerle doğrudan ilişki kurulabilir. Belediyeler doğrudan üreticilerden alım yapabilir.

Devletin yapması gerekenler:

- o Orta hasarlı binalar ve temellerden çıkacak molozlar için yönetmelik uygulanmalı, toksik kimyasalların ve asbestin yer altı sularına karışmasını engelleyecek sızdırmaz yüzeyler yapılmalıdır.
- o Alt yapı sorunları iyileştirilmelidir.
- o Ekolojik yerleşimler kurulmalıdır.
- o Deprem bölgesindeki projeler için 'ÇED gerekli değildi' kararları iptal edilmeli, etkin çevre araştırması yapılmalıdır.
- o Göç eden insanların depremden önce yaşadıkları şehirlerine geri dönmelerini hedef alırsak o insanlara sunulması gereken temel destek, kendi istekleri ve yaşam tarzlarına uygun durumların önemsenerek barınma alanlarının yapılması gerekli. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan insanların kullanımına elverişli binalar yapılmalıdır. Bu binalar şahısların isteği doğrultusunda devlet desteği sunularak yapılabilir.
- o Hatay'a göç eden göçmenlerin ırkçı söz ve davranışlara, ayrımcı uygulamalara maruz kalmaması için şehirler arası dolaşım haklarının sağlanması gereklidir. Hangi nedenle göç etmiş olursa olsun göçmenlere de psikolojik destek sağlanmalıdır.
- o Eğitim alanında geçici sorun çözme yönteminden çıkılıp kalıcı eğitim alanları oluşturulmalıdır.
- o İç göçe katılımcı yöntemler geliştirilmeli. İç göçe teşvik için istihdam, eğitim, sağlık, barınma konuları sağlıklı bir yapıya getirilmelidir.
- o Bütün alt yapı sorunları bütünü gören bir bakış açısıyla ele alınmalı, acil sorunlara öncelik verilmelidir.
- o Üretimin devamı için bir an önce sulama kanallarının onarımı sağlanmalıdır.
- o Şehirlerin ekonomik güce kavuşabilmeleri için çalışma süreleri yaşa ve kapasiteye göre belirlenerek, halkın katılımıyla işgücü talebi bölgeden sağlanmalıdır.
- o Sebze ve meyvelerin dalda ve tarlada kalmaması, beslenmeyi sağlamadı ve gelir getirebilmesi için bakanlıklarca ürünlerin işlenebilmesini öngören (meyve suyu, reçel, şurup vs.) olanaklar sağlanmalıdır.